

[Gert Petersen]

den borgerlige krisepolitik. Det er fra den tid, løntrykkercirkulæret, sultecirkulæret, børnepasningscirkulæret stammer. Skal man tale om social genopretning – det vil jeg godt sige til socialdemokratiet – må disse cirkulærer også væk. Men hvis argumenterne om, hvad der skete dengang, ikke gør indtryk, er det afgørende argument tilbage: de borgerlige partier vil ikke mere nøjes med indrømmelser, de vil bestemme selv, helt alene, diktere.

Derfor er situationen nu den, at enten føres der krisepolitik på kapitalens, de borgerlige partiers, betingelser eller på lønarbejderens betingelser.

Tidligere kunne nogle måske have haft illusioner om noget andet. De illusioner må være borte nu. Den nuværende statsminister må have revet dem i stykker.

Socialistisk folkeparti har aldrig haft de illusioner. Vi kan og vil samarbejde med folketingets partier på en lang række områder. Det har vi vist den ene gang efter den anden. Men i de afgørende økonomisk-sociale spørgsmål har SF aldrig troet på nytten af et såkaldt samarbejde hen over midten. Nu er dette samarbejde hen over midten – vil jeg godt sige til socialdemokraterne – endda blevet en fysisk og politisk umulighed. Det har den borgerlige lejr sørget for.

Det kan være svært at erkende, men jeg vil godt opfordre socialdemokratiet til nu at drage de nødvendige konklusioner og indstille sig i stedet på et samarbejde med venstresiden, med socialistisk folkeparti. Det borgerlige sammenrend må besvares med et samarbejde mellem arbejderpartierne. Det borgerlige flertal må erstattes af et arbejderflertal. Det er, hvad vi hele tiden har efterlyst i socialistisk folkeparti, og det er nu også den eneste logiske konklusion af erfaringerne med det borgerlige regeringsflertal.

Efter vores opfattelse vil det være muligt inden udgangen af dette årti at skabe over en kvart million nye arbejdspladser, nedbringe underskuddet på betalingsbalancen med 7-8 mia kr. og på statsfinanserne med mellem 12 og 15 mia kr., vel at mærke med en krisepolitik, der samtidig sigter efter at skabe social tryghed og lighed, og som altså er rettet mod alle tre ubalanceproblemer, hvoraf arbejdsløsheden er det største og det, der må have højest prioritet, når krisens ubalancer skal løses.

Vi er indstillet på at udvise smidighed i forhandlingerne om en sådan krisepolitik, når først denne regering er fjernet – det ske snart – og et andet flertal kommet i stedet.

Vi fastholder to grundprincipper: vi vil ikke være med til at påtvinge fagbevægelsen og dens medlemmer løsninger mod deres vilje, og vi vil ikke være med til at gøre sociale nedskæringer til et instrument i den økonomiske politik. Men vi er udmærket klar over, at den økonomiske krise er reel, alvorlig og svær at bekæmpe. En socialistisk krisepolitik kan heller ikke anvise gratis løsninger, men den må betyde, at de dårligst stillede, som nu rammes eller trues af direkte fattigdom, må have deres vilkår mærkbart forbedret, og at de lønarbejdere, der nu rammes eller trues af arbejdsløshed, skal have sikret deres ret til arbejde og tryghed.

Derudover vil heller ikke en socialistisk krisepolitik kunne love et øget privatforbrug i de nærmeste år. De bedrestillede må endda se i øjnene, at de må betale for denne krisepolitik med en nedgang i deres privatforbrug. Det er, hvad vi socialister forstår ved en solidarisk krisepolitik. Men arbejderbevægelsen må til gengæld forstå, at krisetider skal være reformtider. Det borgerlige Danmark har faktisk på sin vis forstået det. Den nuværende regering har så sandelig fremlagt et vældigt program for forandringer, »reformer«, der peger bagud. Et arbejderflertal må besvare denne udfordring med reformer, der peger fremad.

Jeg vil godt til slut give nogle stikord: En anden fordeling af den forhåndenværende mængde arbejde. Indførelse af en 35 timers uge, fordelt på 7 timer om dagen. Forbud mod overarbejde. En samfundsmæssig styring af investeringerne for at bringe dem på fode igen, men på en rigtig måde, dvs. med den offentlige sektor i en central rolle både gennem selvstændig produktion og gennem opkøb fra og investeringer i den private sektor, ikke mindst med henblik på at fremme alternativ energi. Godt arbejdsmiljø og kollektiv trafik. Indførelse af samfunds kontrol med banker og andre pengeinstitutter, helst gennem nationaliserng og i hvert fald en 50 pct. offentlig repræsentation i deres bestyrelser. Indførelse af en demokratisk styret lønmodtagerfond, der kan sikre investeringer i beskæftigelse og produktion i stedet for de passive investeringer, som kapitalen er så